Aktuellt från Strömstad akademi Nr 2018-05
News from Strömstad Academy No. 2018-05
31 maj 2018

Anders Gustavsson: Redaktörens ruta *Editor's corner*

Maj månads vetenskapliga krönika i Strömstads Tidning den 26 maj skrevs av **didaktiker och historiker Carl Olivestam.** Han diskuterar förskolan ur ett historiskt perspektiv och ställer begreppen läroplikt och skolplikt mot varandra.

Förslag till nya krönikor i Strömstads Tidning under 2018 skickas till Mariana Back med address: mariana.back@tekniskamuseet.se.

Didaktiker Åsa Morberg framhåller Strömstad akademis stora betydelse för att seniora forskare skall kunna fortsätta att forska efter uppnådd pensionsålder. Samhället borde ta tillvara den resurs av erfarenhet och kunskap som finns och införa en individuell pensionsålder i likhet bl. a. med USA. Morberg pekar också på lärarnas betydelse för att utforma framtidens skola. Det skall inte ske genom direktiv uppifrån från experter och byråkrater.

Strömstad akademis nye **hedersprofessor Ole Petter Ottersen** håller sin installationsföreläsning vid årshögtiden i juni. I en tidningsintervju har han utvecklat sin syn på det nya uppdraget som rektor för Karolinska institutet i Stockholm och jämför med sina mångåriga erfarenheter som forskare och rektor vid Oslo universitet. I en blogg den 14 maj tar han upp frågan om hur man skall komma till rätta med falsk publicering i framtiden. Detta sker med anledning av att en falsk person Lars Andersson uppgett sig vara knuten till Karolinska institutet när han publicerat en vetenskaplig artikel i Indian Journal of Medical Ethics.

Rektor och fysiker Lars Broman presenterar ett program för årshögtiden den 18-21 juni. Han har under april månad besökt Indien och föreläst om undervisning i solenergi.

Ryggkirurg och styrelseordförande Peter Fritzell rapporterar om aktuella nyheter inom Strömstad akademi och presenterar programmet vid Strömstad akademis årsmöte den 18 juni.

Barnläkare Gudmund Bergqvist redovisar årsrapport 2017-2018 för Koster folkbildningsinstitut (KFI) där han är ordförande. Han uppmanar samtidigt alla akademiledamöter att hjälpa till med att sprida information om akademins digitala skriftserier och antologier. *Barnbarnens århundrade* beställs för 384 svenska kronor på http://www.adlibris.com.

Museiintendent Mariana Back inbjuder till den internationella konferensen *Bridges*

Stockholm 2018. Mathematics, Art, Music, Architcture, Education, Culture som äger rum den 25-28 juli. Lägg särskilt märke till att cirka fem ledamöter i Strömstad akademi erbjuds att delta utan att erlägga konferensavgiften på cirka 3 000 kronor.

Norges nationaldag den 17 maj uppmärksammas på olika håll i det gammalnorska lanskapet Bohuslän. Jag har denna dag anlitats som föreläsare om de historiska banden mellan Bohuslän och Norge. I år var samlingen i Kville bygdegård i Tanums kommun söder om Strömstad. Temat var "Bondeliv i 1800-talets Bohuslän". Denna nationaldagssamling uppmärksammades i ett utförligt reportage av journalist Marita Adamsson i Strömstads Tidning den 19 maj. Den 15 maj föreläste jag i Skaftö Folkets hus om "Kustens kvinnor skildrade genom folklivsmålaren Carl Gustaf Bernhardson".

Den 28 maj hölls en sammankomst för akademimedlemmar i Göteborgsregionen. Fysiker Ingvar Lindgren föreläste om kvantmekanik.

Arbetet med den nya hemsidan fortsätter i samarbete med webredaktör Jan Ternhag. Från den 25 maj infördes nya bestämmelser om hantering av personuppgifter. Strömstad akademis integritetspolicy redovisas i detta nyhetsbrev.

Jag vill inskärpa en tidigare uppmaning till alla ledamöter att kontrollera och komplettera uppgifterna om er på hemsidan. Försök också värva nya medlemmar till akademin, inte minst kvinnor. Skicka in förslag till rektor Lars Broman: lars.broman@stromstadakademi.se.

Jag önskar nya bidrag till juninumret av Nyhetsbrevet med deadline den 27 juni 2018 under adressen anders.gustavsson@ikos.uio.no. Sänd kortare artiklar, debattinlägg och/eller recensioner av ny vetenskaplig litteratur. Svenska bidrag skall ha ett abstract på engelska.

Sänd också bidrag till Akademins skriftserie *Acta Academiae Stromstadiensis, AAS*, under adressen: gudmundberggvist@hotmail.com.

May's scientific chronicle in Strömstad's newspaper on 26 May, was written by ***didactics and historian Carl Olivestam****. He discusses preschool from a historical perspective and compares the concepts of compulsory learning and compulsory education.*

Proposals for new chronicles in Strömstad's newspaper in 2018 may be sent to Mariana Back with address: mariana.back@tekniskamuseet.se.

Strömstad Academy's new ***honorary professor Ole Petter Ottersen*** *will hold his installation lecture at the annual festival in June. In a newspaper interview he has developed his view of the new assignment as rector at the medical university Karolinska Institutet in Stockholm and he compares to his many years of experience as a researcher and rector at Oslo University. In a blog on May 14, he addresses the question of how to deal with false publishing in the future. This is due to the fact that a fake person, Lars Andersson, said he was linked to Karolinska institutet when he published a scientific article in the Indian Journal of Medical Ethics.*

Didactics Åsa Morberg *emphasizes the importance of Strömstad Academy for senior researchers wanting to continue researching after reaching retirement age. Society should take advantage of the resource of experience and knowledge that exists with the seniors and introduce an individual retirement age, similar to US. Morberg also points to the importance of teachers for designing the school of the future. This should not be done by means of directives from experts and bureaucrats.*

Rector and physicist Lars Broman *presents a program for the annual feast on 18-21 June. In April, he visited India and lectured on teaching in solar energy.*

Surgeon and chairman of the board Peter Fritzell *reports on current news within Strömstad Academy and presents the program at Strömstad Academy's annual meeting on 18 June.*

Pediatrician Gudmund Bergqvist *presents the annual report 2017-2018 for the Koster Adult Education Institute (KFI), where he is chairman. He also invites all academy members to spread information about the Academy's digital series of publications and anthologies. The anthology Barnbarnens århundrade (The grandchildren´s century) is ordered for 384 Swedish crowns on http://www.adlibris.com.*

Museum curator Mariana Back *invites to the international conference Bridges Stockholm 2018. Mathematics, Art, Music, Architcture, Education, Culture, which takes place on 25-28 July. Note that approximately five members of the Strömstad Academy are offered to participate without paying a conference fee of approximately SEK 3000.*

Norway's national day on May 17 is noted in different places in the old Norse province Bohuslän. I have often been engaged as a lecturer on the historical ties between Bohuslän and Norway. This year, the gathering was in Kville in Tanum municipality south of Strömstad. The theme was "Farmers in the 19th century Bohuslän". This 17 May celebrating got a detailed report by journalist Marita Adamsson in Strömstad's newspaper on 19 May. On May 15 I lectured on the island Skaftö about "The women of the coast portrayed by the folk-life artist Carl Gustaf Bernhardson".

The work on the new website continues designed with the help of webeditor Jan Ternhag. The website will also get an English version.

From May 25, new regulations were introduced regarding the handling of personal data. Strömstad Academy's privacy policy is presented in this newsletter.

On 28 may there was a meeting for academics in the Gothenburg region. Physics Ingvar Lindgren lectured on quantum mechanics.

I want to urge a previous call for all members to verify and complete information on your websites. Also try to recruit new members to the Academy, not least women. Send suggestions to Rector Lars Broman: lars.broman@stromstadakademi.se.

I wish new contributions to the June issue of the Newsletter sent to my address with deadline 27 June 2018: anders.gustavsson@ikos.uio.no. Send short articles, opinion articles and/or reviews of new scientific literature. Swedish contributions shall have an abstract in English.

Please, send also contributions to the Academy's publication series Acta Academiae Stromstadiensis, AAS, to the address: gudmundbergqvist@hotmail.com.

Bästa hälsningar, *Best regards,* Anders Gustavsson

Peter Fritzell: Från er ordförande *From your Chair*

180527/Peter Fritzell

Maj/Nyhetsbrevet Strömstad akademi

Kollegor i Strömstad akademi,

1. Vetenskapliga mötet 2018 i Strömstad måndag till torsdag 18-21/6.
Programmet finns nu på hemsidan, www.stromstadakademi.se, och presenteras också i detta Nyhetsbrev nedan.

2. Antologierna. Hälsa och Miljö med Gudmund Bergqvist som ansvarig, liksom Värderingar med Carl Olivestam som ansvarig, är helt eller delvis färdigställda. Vad gäller Hälsa och Miljö är den klar och arbetet just nu inriktat på att hitta lämplig publicist. Vad avser Värderingar saknas fortfarande två bidrag, och planen är som tidigare att den ska ges ut i höst.

3. Foldern som beskriver Strömstad akademi så som den ser ut våren 2018 är klar, både som nätupplaga och pappersversion. AU och Styrelsen har fått den i pappersformat. Alla ledamöter uppmanas att använda foldern för att visa vad akademin står för/kan erbjuda. En engelsk version är under konstruktion och beräknas vara tillgänglig på nätet i god tid innan Årsmötet.

4. Akademins målsättningar/åtaganden/verksamheter. En transparent och via Hemsidan enkelt sökbar presentation av alla akademins aktiviteter kommer inom kort att finnas tillgänglig. Mariana Back i AU tillsammans med John Fletcher arbetar med detta. Information kommer att skickas till alla ledamöter så snart funktionen är klar.

5. Kurser. Samarbetsdiskussioner med olika lärosäten fortsätter med Åsa Morberg, Carl Olivestam och Lars Broman i de ledande rollerna. Högskolan Väst har via Strömstad kommun tagit kontakt med akademin och planerna för en postgymnasial kurs är långt framskridna. Vi kommer att fortsätta diskussionerna under hösten.

6. Valberedningen har aktiverats via sin ordförande Ulf Berg.

7. Hemsidan. Arbetet fortsätter med hjälp av Mariana Back och vår web-master Jan Ternhag.

8. Nya ledamöter hälsas varmt välkomna!

9. Nu är vi snart inne i juni månad, och det är bara 3 veckor kvar till den vetenskapliga högtiden i Strömstad 18-21/6. Programmet är fulltecknat och vi välkomnar alla, både presentatörer och åhörare.

Vi menar att programmet är värdigt akademins 10-årsjubileum!

Colleagues in Strömstad Academy,

***1. The scientific meeting 2018 in Strömstad** is scheduled to Monday - Thursday June 18-21*

The program is presented on the website, www. stromstadakademi.se, and presented in this Newsletter.

***2. the anthologies** "Health and Environment" with Gudmund Bergqvist as responsible, and "Values" with Carl Olivestam as responsible, are fully or partially completed. In terms of Health and Environment, it is ready, and work is currently focused on finding suitable publisher. About Valuations, two contributions are still missing, but the plan is as before to publish during the autumn.*

***3. The folder that describes Strömstad Academy is ready**, both as a net version and a paper version. AU (working group) and the Board have received it in paper format. All*

members are invited to use the folder to show what the Academy stands for/can offer. An English version is under construction and is expected to be available online before the Annual Meeting in June

4. Academic goals/commitments/activities. *A transparent and easy-to-read presentation of all the Academy's activities will be available shortly. Mariana Back in AU together with John Fletcher is working on this. Information will be sent to all members as soon as the function is complete.*

5. Courses. *Collaborative discussions with various institutions will continue with Åsa Morberg, Carl Olivestam and Lars Broman in the leading roles. University of West Sweden has contacted the academy via the municipality of Strömstad and planning for a post-secondary course are ongoing. We will continue discussions in the fall.*

6. The Nomination Committee *has been activated via its chairman Ulf Berg.*

7. Website. *The work continues with Mariana Back and our webmaster Jan Ternhag.*

8. We are soon in the month of June, and it's only 3 weeks left until the scientific feast in Strömstad 18-21/6. *The program is in place and we welcome everyone, both presenters and audience.*

9. New Members are warmly welcomed!

Finally, we welcome all members and others to the 10:th anniversary.

180527/Peter Fritzell

Peter Fritzell: Årsmöte Strömstad akademi ideell förening

2018, måndag 18/6 klockan 1630 -1800
Lokal: Strömstads stadshus, Fars sal

INFORMATION i STADGARNA avseende ÅRSMÖTE och EXTRA ÅRSMÖTE

14 § Tidpunkt, kallelse

Årsmötet är föreningens högsta beslutande organ och hålls före utgången av juli i Strömstad. Kallelse ska utgå senast 4 veckor i förväg. Stadgeändring och andra frågor av väsentlig betydelse ska framgå av kallelsen. Verksamhetsberättelse, revisionsberättelse, verksamhetsplan, budget, styrelsens förslag och inkomna motioner ska tillställas medlemmarna senast 1 vecka före mötet.

15 § Förslag till ärenden att behandlas av årsmötet

Förslag från medlem ska vara styrelsen tillhanda senast 2 veckor före årsmötet.

16 § Rösträtt samt yttrande- och förslagsrätt på årsmötet

Rösträtt är personlig. Närvarande medlem kan, med skriftlig fullmakt, vara ombud för högst en annan medlem. Medlem har yttrande- och förslagsrätt på mötet.

17 § Beslut och omröstning

Beslut fattas med bifallsrop eller om så begärs genom votering. Med undantag för ärenden enligt 8 § och 9 § avgörs alla frågor med enkel majoritet; relativ majoritet vid val och absolut majoritet vid övriga frågor. Omröstning sker öppet om inte någon begär sluten omröstning. Vid lika röstetal har mötesordföranden utslagsröst.

18 § Valbarhet

Valbar till styrelsen, till revisor och till valberedningen är såväl förordnad som stödjande ledamot. Valbar som rektor och prorektor är ledamot som bör vara förordnad. Därutöver väljer Strömstads kommunstyrelse en ordinarie i föreningens styrelse samt en revisor.

19 § Ärenden vid årsmötet

Vid årsmötet ska följande behandlas och protokollföras:

1. Fastställande av röstlängd.
2. Val av ordförande och sekreterare för mötet.
3. Val av protokollsjusterare tillika rösträknare.
4. Fråga om mötet har utlysts på rätt sätt.
5. Fastställande av dagordning.
6. (a) Styrelsens verksamhetsberättelse för senaste verksamhetsåret.
   (b) Styrelsens balans- och resultaträkning för senaste räkenskapsåret.
   (c) Styrelsens redogörelse för verksamheten mellan årsskiftet och årsmötet.
7. Revisorernas berättelse för senaste verksamhets- och räkenskapsåret.
8. Fråga om styrelsens och rektorns ansvarsfrihet för den tid revisionen avser.
9. Fastställande av medlemsavgift och serviceavgift för kommande verksamhetsår.
10. Fastställande av verksamhetsplan och budget för det kommande verksamhets- och räkenskapsåret samt diskussion om verksamheten fram till kommande årsskifte.
11. Behandling av styrelsens förslag och i rätt tid inkomna motioner.
12. Val för kommande verksamhetsår av
    (a) rektor för 2 år, väljs jämna år,
    (b) prorektor för 2 år, väljs udda år. 2016 väljs prorektor för 1 år,
    (c) styrelse bestående av ordförande, vice ordförande, sekreterare, kassör och 2-6 övriga ledamöter,
    (d) högst 10 suppleanter till styrelsen,
    (e) 1-2 revisorer jämte högst 2 suppleanter,
    (f) sammankallande och 1-3 ledamöter i valberedningen.

Inget utöver det som finns i kallelsen får beslutas av årsmötet.

Peter Fritzell/ordförande
peterfritzell@gmail.com

Lars Broman: Från er rektor *From your Vice Chancellor*

Inbjudan till akademisk högtid *Invitation to Academic Festival*

Kära ledamot i Strömstad akademi, *Dear Fellow of Strömstad Academy:*

Hittills har 47 ledamöter anmält sig till akademiska högtiden 18-21/6 (varav 31 till middagen och 17 till utflykten, men också du som ännu inte anmält dig kan fortfarande göra så.
To date 47 Fellows and guests have registered for the Academic Festival 18-21 June 2018 (out of whom 31 to the dinner and 17 to the excursion), but it is not to late to register if you haven't already done so.

Måndag 18/6 är vikt för ledamöter och era gäster. Tisdag 19/6 innehåller fyra längre seminarier, medan onsdagens program 20/6 består av populärvetenskapliga presentationer, installation av nya ledamöter och konsert med Göteborgs kammarkör; till dessa inbjuds också allmänheten (som får betala entré till konserten). Se vidare programmet nedan. Torsdagen den 21/6 historisk resa för ledamöter och gäster i norra Bohuslän.
Monday 18 June is for Fellows and your guests. Tuesday 19 June contains four longer seminars, while Wednesday's program consists of popular science presentations, inauguration of new Fellows and a concert with Göteborg's Chamber Choir; the general public is invited (but pays for the concert). See the program below for more info. On Thursday 21 June there is a historic trip for Fellows and guests through northern Bohuslän.

Du anmäler dig genom mejla akademi@stromstadakademi.se ditt och ev. gästs namn och vad ni vill delta i, samt genom att betala anmälningsavgiften till plusgiro 1115-5.
You register by sending an e-mail to akademi@stromstadakademi.se with your and your guest's names and what you want to participate in, plus paying the registration fee to IBAN SE38 9500 0099 6042 0001 1155, BIC NDEASESS.

Kostnad per person:
Endast måndagen 175 kr. Måndag-onsdag exklusive galamiddag 550.
Måndag-onsdag inklusive galamiddag 1100 kr.
Deltagande också i torsdagens historiska resa, lägg till 575 kr.
Totalsumma för att delta i allt 1625:-
Cost per person:
Only Monday SEK 175. Monday-Wednesday (no gala dinner) SEK SEK 550.
Monday-Wednesday with gala dinner SEK 1150.
If also in the Thursday historic tour, add SEK 575.
Total sum for participation in all events is SEK 1725.

Detta ingår: Måndag eftermiddagskaffe och buffé. Tisdag 2xfrukt och lunch. Onsdag 2xfrukt, lunch, mingel med bubbel, konsert med reserverade platser. Torsdag förmiddagskaffe, lunch, guider, transporter.
This is included: Monday afternoon coffee and reception. Tuesday 2xfruit and lunch. Wednesday 2xfruit, lunch, mingle with bubbles, concert with reserved seats. Thursday morning coffee, lunch, guides, transports.

Jag ser fram emot att träffa dig i juni! *Looking forward to meeting you in June!*

Lars Broman rektor *Vice Chancellor*

Program för Strömstad akademis akademiska högtid 18-21 juni: 10 års-jubileum

Måndag 18/6. Ledamöter och deras gäster. Stadshuset, Fars sal 0900-1800

0900-1200 Seminarier om två pågående projekt inom akademin: RESA (Renewable Energy in Strömstad Academy); moderator Göran Bryntse. KFI (Kosters Folkbildningsinstitut); moderator Gudmund Bergqvist.
1200-1330 Lunch på egen hand
1330-1445 Styrelsemöte – intresserade ledamöter kan närvara.
1300-1500 Registrering.
1500-1545 Akademins framtid – information och diskussion. Kommunakademin Väst presenteras av verksamhetsledare Lena Aggestam. Akademisk inspirationskurs i Strömstad presenteras av kommunens utvecklingschef Helene Evensen. ESTIDIA (European Society for Transcultural and Interdisciplinary Dialogue) presenteras av Cornelia Ilie.
1545-1630 Paus. Visning av akademins rum i stadshuset. Te/kaffe och macka från stadshusets Café Guldtuppen. Serveras utanför Fars sal
1630-1800 Årsmöte i Strömstad akademi ideell förening. Fars sal
1800-1900 Fortsatt registrering
1900-2100 Kommunens och akademins buffé i Café Guldtuppen och KS-salen

Tisdag 19/6. Ledamöter, gäster, allmänheten. Kulturhuset Skagerack

0900-1030 **Mat och mående i Sverige** - en levande utmaning inför miljömålen! Möt forskare, odlare och uppfödare i Strömstad akademi i öppen diskussion. Medverkande: Kjell-Åke Brorsson, ekonomagronom. Helena von Bergen, landskapsarkitekt. Dan Melander, stadsodlare och Märta Jansdotter, ekologisk djuruppfödare (lamm och nötkött). Moderator: Peter Fritzell.
1030-1050 Frukt
1050-1220 **Seminarium med tema *Värderingar*** med utgångspunkt i en kommande antologi. Medverkande: Carl Olivestam, didaktiker och historiker. Sten Philipson, etiker. Maria Borgström, didaktiker. Anders Gustavsson, etnolog. Moderator: Åsa Morberg, didaktiker.
1220-1320 Lunch i Restaurang Skagerack (ingår för registrerade ledamöter och gäster)
1320-1450 **Seminarium *Hav, klimat och hållbar utveckling*.** Medverkande: meteorolog Martin Hedberg och Marilyn Mehlmann, seniorkonsult och grundare av Legacy 17. Moderator: Mariana Back.
(Knyter an till Strömstads nya varumärke)
1450-1510 10 min dansmotion med Marie-Louise Wadenberg. Frukt
1510-1640 **Seminarium med tema *Strömstad*.** Bodil Tingsby presenterar sin film om Emilie Flygare-Carlén. Moderator: Lars Broman.
1645-1800 Tid reserverad för 5 tillkommande populärvetenskapliga presentationer.

Ledamöter och gäster

1730- Middag på egen hand (det finns många trevliga restauranger mitt i Strömstad!).

Onsdag 20/6. Ledamöter, gäster, allmänheten. Kulturhuset Skagerack

0830-1000 **Tema hälsa och humaniora.** Moderator: Aadu Ott
Gudmund Bergqvist: Distans till sjukhus
Christina Bergqvist: *A century of ketogenic diet therapies for epilepsy*

Christina Heldner: Är franska svårt?
Torsten Rönnerstrand: Faust i vår tid
KG Hammarlund: Vad är det man kan när man kan historia? En epistemologisk fundering
Cornelia Ilie: *Language of power in a gender perspective: Sexist stereotyping in the UK Parliament*

1000-1030 10 min dansmotion med Marie-Louise Wadenberg. Frukt

1030-1200 **Tema lärande.** Moderator: Carl Olivestam
Maria Borgström: Dagens ungdom i tre europeiska länder
Christina Hultman: *Schizophrenia - a challenge to mind and research*
Lars Mouwitz: Kunnande och kunskap - några perspektiv
Åsa Morberg: Flexibel, kunskapsintensiv, kritisk - om akademiska essäer i högre utbildning
Aadu Ott: *The sociocultural theory for learning updated*
Per Flensburg: Att bli professor (nästan) utan publikationer

1200-1300 Lunch i Restaurang Skagerack (ingår för registrerade ledamöter och gäster)

1300-1430 **Tema energi och teknik.** Moderator: Gudmund Bergqvist
Anders Rydberg: Mikrovågor i vår vardag; från ditt kök till universums ände
Angelika Basch, Österrike: *Materials for Energy Conversion: Batteries and Solar Cells*
Fatemeh M Shahrtash, Iran: *Renewable Energy, CO_2 Emission and Sustainable Development in Middle East Countries and Iran*
Salah Arafa, Egypten: *Renewable energy solutions for rural and desert communities in Africa: The New Basaisa experience*
Lawrence Kazmerski, USA: *Vanguard: A 60th Birthday for the Birth of Solar Electricity*
Gouri Datta, Indien: Tema solenergi i Indien (prel)

1430-1445 Frukt

1445-1600 **Fira 10-årsjubileum**. Moderator: Prorektor Anders Gustavsson
Installationsföreläsning av hedersprofessor Ole Petter Ottersen: Utmaningar och visioner för Karolinska institutet. En rektors reflektioner efter ett år vid KI.
Högtidlig installation av nya akademiledamöter. Installator: Rektor Lars Broman.

1600-1800 uppehåll

1800-1930 **Föreställningen *Kärleken och tiden*** med Bodil Jönsson, Gunnar Eriksson och Göteborgs kammarkör. Entré 150:-; biljetter köpes i turistbyrån (ingår för betalande ledamöter och gäster; reserverade platser). Insläpp 1730

<u>Ledamöter och gäster</u>

1630-1730 Traditionellt mingel med bubbel på stadshusets balkong

2000-2230 Galamiddag på Restaurang Laholmen

<u>Torsdag 21/6. Ledamöter och gäster</u>

0845-1700 **Kulturen i norra Bohuslän**. 0845-0945 Gajdad stadsvandring i gamla Strömstad med Ulf Hansson med start vid Strömstads Museum. Buss till Blomsholm. 1015 Kaffe&våffla i statarlängan. 11-12 Gajdad visning av skeppssättningen och domarringen i Blomsholm med China Persson. Buss till Tanum. 1300 Lunch Tanums Gestgifveri. Buss till Vitlycke. 15-16. Gajdad visning av hällristningar och bronsåldersby i Vitlycke. 1630 Buss till Strömstad.

Program for Strömstad Academy's Academic Festival 18-21/6: 10-year Anniversary

Monday 18 June. Fellows and their guests. City Hall, Father's auditorium 0900-1800

0900-1200 *Seminars on two on-going projects within the Academy: RESA (Renewable Energy in Strömstad Academy). Convener: Göran Bryntse. KFI (Koster's Institute for Popular Education). Convener: Gudmund Bergqvist.*

1200-1330 *Lunch on your own*

1330-1445 *Board meeting – interested Fellows can attend.*

1300-1500 *Registration in the City Hall reception.*

1500-1545 *The future of the Academy – information and discussion. Municipality Academy West is presented by Executive Lena Aggestam. Academic inspiration course in Strömstad is presented by Strömstad Development Director Helene Evensen. ESTIDIA (European Society for Transcultural and Interdisciplinary Dialogue) is presented by Cornelia Ilie.*

1545-1630 *Pause. Presentation of the Academy's office in the City Hall. Tea/coffee and sandwich from Café Golden Cock served outside Father's auditorium*

1630-1800 *Annual meeting in Strömstad Academy Non-profit Association.*

1800-1900 *Continued registration*

1900-2100 *The Municipality's and the Academy's Reception in Café Golden Cock and the City Board auditorium*

Tuesday 19 June. Fellows and their guests, the general public. Cultural house Skagerack

0900-1030 ***Food and Mood in Sweden*** *– a Current and Future Challenge in line with the environmental goals! Meet researchers, city cultivator, and animal breeder in Strömstad academy in open discussions. Participants: Kjell-Åke Brorsson, agronomist with economic focus. Helena von Bergen, a landscape architect. Dan Melander, a city cultivator and Märta Jansdotter, organic animal breeder (Lamb and Beef). Convener: Peter Fritzell*

1030-1050 *Fruit*

1050-1220 ***Seminar on the theme Values*** *emanating from a coming anthology. Participants Carl Olivestam, educator and historian. Sten Philipson, ethicist. Maria Borgström, educator. Anders Gustavsson, ethnologist. Convener: Åsa Morberg, educator.*

1220-1320 *Lunch in Restaurang Skagerack (included for registered Fellows and Guests)*

1320-1450 ***Seminar on Sea, Climate and Sustainable Development****. Participants: Martin Hedberg, meteorologist and Marilyn Mehlmann, senior consultant and founder of Legacy 17. Convener: Mariana Back (Connects to Strömstad's new trademark)*

1450-1510 *10 min dancing with Marie-Louise Wadenberg. Fruit*

1510-1640 ***Seminar on the theme Strömstad****. Bodil Tingsby presents her movie on 19th century author Emilie Flygare-Carlén. Lars Broman convener.*

1645-1800 *Time reserved for 5 additional popular science presentations.*

Fellows and their guests

1730- *Dinner on your own (there are plenty of nice restaurants in central Strömstad).*

Wednesday 20 June. Fellows and their guests, the general public. Cultural house Skagerack

0830-1000 ***Theme Health and humanities.*** *Convener: Aadu Ott*
Gudmund Bergqvist: Distans till sjukhus
Christina Bergqvist: A century of ketogenic diet therapies for epilepsy
Christina Heldner: Är franska svårt?
Torsten Rönnerstrand: Faust i vår tid
KG Hammarlund: Vad är det man kan när man kan historia? En epistemologisk

fundering
Cornelia Ilie: Language of power in a gender perspective: Sexist stereotyping in the UK Parliament

1000-1030 *10 min dancing with Marie-Louise Wadenberg. Fruit*

1030-1200 ***Theme Learning.*** *Convener: Carl Olivestam*
Maria Borgström: Dagens ungdom i tre europeiska länder
Christina Hultman: Schizophrenia - a challenge to mind and research
Lars Mouwitz: Kunnande och kunskap - några perspektiv
Åsa Morberg: Flexibel, kunskapsintensiv, kritisk - om akademiska essäer i högre utbildning
Aadu Ott: The sociocultural theory for learning updated
Per Flensburg: Att bli professor (nästan) utan publikationer

1200-1300 *Lunch in Restaurang Skagerack (included for registered Fellows and Guests)*

1300-1430 ***Theme Energy and Technology.*** *Convener: Gudmund Bergqvist*
Anders Rydberg: Mikrovågor i vår vardag; från ditt kök till universums ände
Angelika Basch, Österrike: Materials for Energy Conversion: Batteries and Solar Cells
Fatemeh M Shahrtash, Iran: Renewable Energy, CO_2 Emission and Sustainable Development in Middle East Countries and Iran
Salah Arafa, Egypten: Renewable energy solutions for rural and desert communities in Africa: The New Basaisa experience
Lawrence Kazmerski, USA: Vanguard: A 60th Birthday for the Birth of Solar Electricity
Gouri Datta, India: Theme solar energy in India (preliminary)

1430-1445 *Fruit*

1445-1600 ***Celebrating the 10-year Anniversary****. Convener: Pro-Rector Anders Gustavsson.*
Installation lecture by Honorary Professor Ole Petter Ottersen: Utmaningar och visioner för Karolinska institutet. En rektors reflektioner efter ett år vid KI.
Formal inauguration of new Fellows. Inaugurator: Vice-Chancellor Lars Broman.

1600-1800 *intermission*

1800-1930 ***The show*** **Love and Time** *with Bodil Jönsson, Gunnar Eriksson och Göteborg's Chamber Choir. Entrance 150:-; tickets can be bought in the Tourist office (included for paying Fellows and their guests; reserved seats). Doors open 1730*

Fellows and their guests

1630-1730 *Traditional mingel with bubbel on the City Hall balcony*

2000-2230 *Gala dinner in Restaurant Laholmen*

Thursday 21 June. Fellows and their guests

0845-1700 ***Culture in northern Bohuslän****. Meeting at Strömstad Museum. 0845-0945: Guided tour by foot through old Strömstad by Ulf Hansson. Bus to Blomsholm. 1015: Coffee and waffle in the Bondagers' house. 11-12: Guided presentation of the Stone ship and the Judgement ring by China Persson. Bus to Tanumshede. 1300: Lunch in Tanum's Gestgifveri (Old Inn). Bus to Vitlycke. 15-16 Guided presentation of Bronze Age stone carvings and the Bronze Age village. 1630 Bus to Strömstad.*

New Fellows Welcome!

On 30 May, two new Fellows have been appointed: Thomas Lingefjärd as Associate Professor in Mathematics Education and Nina Asplin as Assistant Professor in Reproductive and Perinatal Health. You are both most welcome int Strömstad Academy!

Mariana Back: GDPR och integritetspolicy

Det har nog inte undgått dig att det har kommit en ny förordning som träder i kraft den 25 maj, 2018. Den handlar om hantering av personuppgifter. Strömstad akademi, 802442-9287 med adress 45280 Strömstad, är en organisation med något över 100 ledamöter. För att kunna hålla kontakt med ledamöterna, skicka ut kallelser, nyhetsbrev med mera, har vi upprättat en förteckning av namn, titel, förordnandedatum, adress, telefonnummer och e-post adress.I de fall medlemmar själva har skickat in uppgifter som beskriver födelsedata, akademiska meriter etc så har vi även registrerat detta. Dessa uppgifter hanterar vi med varsamhet. Vi har aldrig och kommer aldrig sälja uppgifter till någon utomstående. Ni kan när som helst få reda på vilka uppgifter vi har om er, få dom rättade eller borttagna.

Du ska alltid kunna känna dig trygg när du lämnar dina personuppgifter till oss och vi säkerställer att dina personuppgifter behandlas i enlighet med Dataskyddsförordningen, GDPR.

Om det är så att du av någon anledning inte längre vill var med i vårt register över ledamöter i Strömstad akademi så ber vi er ringa till Mariana Back 070 610 2757 eller till skicka ett mail med ämnet ”Avregistrera” till lars.broman@stromstadakademi.se. Då kommer det inte komma några fler mail och vi kommer samtidigt plocka bort de uppgifter som ni begär ska tas bort.

Mariana Back: BRIDGES STOCKHOLM 2018

Mathematics, Art, Music, Architecture, Education, Culture

I sommar är Tekniska museet, i samverkan med flera andra institutioner, värd för en internationell konferens som ägnar sig åt kopplingar mellan matematik och olika konstformer. Konferensen behandlar allt från kaosteori till datoranimering. Den har även inslag av musik, poesi - och till om med dans - med matematiska förtecken. Det pågår 25 - 28 juli. Det tre första dagarna består av föreläsningar och workshops, och dessa är främst för konferensdeltagarna, men den 28 juli bjuds allmänhet in till "Family Day - Art, Math and Play", en aktiv dag i Matematikträdgården.

Söndagen den 29 juli arrangeras en utflykt utanför det ordinarie programmet. Då kan man resa med båt till Artipelag, samt besöka andra utflyktmål i Stockholmstrakten.

Huvudinnehållet är presentation av vetenskapliga uppsatser, men dessutom anordnas många Hands -On Workshops under ledning av erkända konstnärer och matematiker. Det slutgiltiga programmet för 2018 presenteras inom kort, men tidigare års program på http://bridgesmathart.org/bridges-2018/ ger en idé om innehållet och bredden.

Strömstad akademi (ca 5 personer) erbjuds att delta/ medverka i konferensen utan kostnad. Det gäller endast konferensavgiften (ca 3000 kr) men inkluderar dock inte arvode, mat eller resor.

Vill du delta i konferensen eller vara med för att hjälpa till som "matematikvärd", vänligen kontakta Mariana Back, Intendent och projektledare på Tekniska museet.

Ni får inom kort mer och utförlig information om evenemanget.

Med vänlig hälsning,
Mariana
Direct: +46 8 450 57 57
mariana.back@tekniskamuseet.se

Helene Evensen:
Akademisk inspirationskurs i Strömstad – kursstart i höst!

2018-05-23

Hej Lars,

Vill hålla dig uppdaterad om läget/status för samarbetet mellan Högskolan Väst, Kommunakademin Väst samt Strömstads kommun rörande akademisk grundkurs.

Väldigt glädjande så har högskolan gått oss till mötes genom att till höst gå med på att göra en testpilot med en akademisk inspirationskurs, med bakgrunden till att öka kunskapsnivån, bredda rekryteringsbasen och jobba med kommunerna i norra Bohuslän. Kommunakademin Väst har varit till god hjälp för att få till detta samarbete. Detta är ju jätteroligt, och för dig som en av initiativtagarna måste det vara extra roligt!

Planeringen är i full gång för ett genomförande redan till hösten!

Det är flera parametrar som håller på att läggas på plats, men planen är att information till allmänhet, presumtiva studenter påbörjas om ett par veckor.

Det är Högskolan Väst, institutionen för ekonomi och IT som är kursanordnare och lärarna för de fyra orienteringarna kommer från högskolans samtliga institutioner. Då detta är en kostnad som högskolan egentligen inte har ekonomi för så behöver man använda sina befintliga lärare för undervisning för att minimera kostnaderna.

I september vet vi anmälningsläget (krävs ett minimiantal anmälda till kursen för genomförande), då skulle högskolans samordnare samt kommunens samordnare för kursen (i dagsläget ej namngivna) kunna träffa er/Strömstad Akademi för att förutsättningslöst se om man tillsammans kan skapa ytterligare mervärden för studenterna med eventuella gästföreläsningar etc.

Den faktiska ekonomiska situationen är så att Strömstads kommun ska stå för lokaler och ha en samordnare från skolan, i övrigt finns dessvärre inga medel för att betala ytterligare föreläsare.

Skulle detta vara av intresse för Strömstad Akademi?

Akademisk inspirationskurs - information

En akademisk inspirationskurs som erbjuder en orientering kring vad det innebär att studera på högskola/universitet samt viss ämneskunskap inom fyra olika områden.

Målgrupp: Unga vuxna som funderar kring ”vad vill jag bli, vad vill jag plugga?”

Syfte och mål: Väcka nyfikenhet och stimulera till högre studier samt insikt om vad man vill studera/läsa.

Kursstart: 15 oktober, med sista anmälningsdag den 1/9. Blir sökbar på nätet i början på juni.

Kursplan/innehåll: Halvfartskurs som genererar 15 högskolepoäng inom fyra delområden: Ekonomi/it/statsvetenskap, Pedagogik/beteende, Hälsa/sjukvård och Teknik.

Totalt 20 timmar i veckan, varav 10 timmar är schemalagda samt 10 timmars studier på egen hand. Det ska gå att arbeta parallellt med studierna, men det är också möjligt att söka studiemedel.

Till skillnad från andra högskolekurser har denna kurs en tydlig introduktionsdel med studievägledning kring att läsa på högskolan samt en avslutande del där man också få hjälp när man

förhoppningsvis vill läsa vidare inom något av de ämnen man orienterat sig inom.

Kursen har också veckovisa, mer praktiska övningar där samarbetet med det lokala näringslivet står i fokus. Studenterna får gå ut och intervjua personer, ställa frågor om arbetsplats, företag, organisation, arbetsuppgifter, utbildning – därefter redovisa resultaten för sina studiekamrater. Uppföljande föreläsningar om ämnen/teman utifrån övningarna med fokus på områden som studenterna vill veta mer om – inför val av kommande utbildningar.

Kursen kräver allmän behörighet och godkända gymnasiebetyg.

Händer nu:

Det ska nu skriva en överenskommelse mellan högskolan och Strömstads kommun (BUN skriver under), kommunen ska bistå med en samordnande resurs samt lokal till en klass på 20-30 elever under okt-april.

Kommunikationsplan tas fram vecka 21 för information, annonsering, möten etc som sker under juni-september för att rekrytera elever.

Vi kommer gå ut officiellt med information och genomföra möten ec, från och med vecka 23 (28/5 och framåt).

Detta är ett pilotprojekt i syfte att testa konceptet. Projektet ska noga följas upp och utvärderas, parametrar för detta tas fram innan kursstart.

Med vänlig hälsning

Helene Evensen, Utvecklingschef, Strömstads Kommun

Utvecklingsavdelningen, Kommunledningsförvaltningen

(2018-05-28)

Ja, visst är det roligt att detta blir verklighet, som en effekt av dina funderingar Lars!

Ang. uppföljning av kursen och vidare diskussioner mer er, som jag skrev i mailet så ska barn- och utbildningsförvaltningen utse en samordnare hos sig. Det är denna person som får bli ansvarig för kontakterna vidare med högskolan samt er på akademin. I september vet vi anmälningsläget (krävs ett minimiantal anmälda till kursen för genomförande), då får skolan diskutera vidare hur vi kan skapa ytterligare mervärden för studenterna med eventuella gästföreläsningar etc.

Min roll har varit att tillsammans med Helena (Lestrade, gymnasierektor) drivit frågan om genomförande, jag bistår nu med kommunikationsmaterial, framtagning av folder etc – men vidare planering kring lokaler etc ansvarar skolförvaltningen för.

Så det bästa är att vidare kontakt följs med Helena och hennes efterträdare som är på plats 1/8.

Allt gott, Helene E

Gudmund Bergqvist: Göteborgs-vårmöte

Strömstad Akademis Göteborgs-vårmöte hölls tillsammans med Rotary Poseidon Göteborg den 28 maj då vår medlem professor Ingvar Lindgren föreläste för ett drygt 20 tal personer inklusive ett antal av oss: *Kvantmekaniken och vårt universum. Lever vi i en singel eller multipel värld ?*

Ett svårbegripligt ,men mycket fascinerande ämne

Han berättade om utvecklingen inom kvantfysik sedan början av 1900 talet med Köpenhamnsskolan och dess ledare Niels Bohr och hur olika synpunkter på mätningar var det initiala. Motsättning mellan detta synsätt och Albert Einsteins teorier., som ej kunde godta någon osäkerhet.

Hur olika fysiker sedan kommit med olika teorier och utveckling av teorier kring kvantmekanik bland annat kring multipla universum. Hugh Everett 1957 och Bryce De Wit på 70 talet utvecklade en teori om detta ,som sedan dess omfattats av allt flera vetenskapsmän bland annat Steven Hawkins och Max Tegmark.

Denna åsikt strider ej mot fysikens grunder ,vilket den tidiga Köpenhamnsskolan gör.

Är vår värld i ett svart hål? Schrödingers katt teori är ett exempel på 2 samtidiga möjligheter diskuterades liksom ”quantum decoherence”.

Den som tror sig förstå kvantmekanik har inte förstått något som en framstående fysiker sagt.

Ett givande möte mellan 2 föreningar som bägge sysslar med spridande av kunskap.

Gudmund Bergqvist: Årsrapport för Koster Folkbildnings Institut (KFI) för perioden juli 2017 - juni 2018

Styrelse för 2018

Ordförande G Bergqvist övr medlemmar Lars Broman (för Strömstad Akademi), Kerstin Karlsson (Strömstad kommun) Anders Gustavsson, Ingemar Edwardsson (kassör)

Revisorer Rolf Pettersson, Hans-Inge Sältenberg

Styrelsen har under året haft 3 styrelsemöten samt ett antal telefondiskussioner.

Aktiviteter

Under sommaren 2017 hölls på Koster 2 föredrag kring solel samt under Västerhavsveckan ett föredrag av Gunnar Kullenberg -Vår inverkan på havet och dess inverkan på oss.

KFI arbetar på att deltaga även vid året Västerhavsvecka

I samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan och energirådgivare Roger Stenström har under hösten17 – våren 18 hållits en studiecirkel kring solel. Totalt 6 möten varav det sista var ett offentligt i samarbete med kommunen och hölls i stadshuset och där ett 20 tal personer deltog Antalet kursdeltagare har varit 9 .

Ytterligare kurser tillsamman med Vuxenskolan har diskuterats och vara i samarbete med olika andra intressenter i Strömstad. .

KFI har haft samarbete med Koster Samhällsförening och Kosterhavets Nationalpark.

Möten har förutom flertal med Studieförbundet Vuxenskolan även skett med Strömstads kommuns nya kultursamordnare och kommunens föreningssamordnare.

KFI har avgivet 2 **remissvar.**

A.Vatten avloppsfrågan på Koster där de decentraliserade lösningarna (förslag 3)

betonades liksom gjordes ett förslag om uppbyggnad av ett laboratorium-institution på Koster för allsidiga tvärvetenskapliga studier kring öproblematik i samarbete med bland annat olika vetenskapliga institutioner vid olika universitet.(bifogas)

B Kulturhusföreningen där KFI hoppas på gott samarbete och där ledamöter i Strömstad Akademi såväl som KFI är medlemmar. Det stora och ökande behovet av kultur i framtiden med stora förändringar i samhället betonades

Ekonomi

Frivilliga årsavgifter för 2017 gav en inkomst på 2325

utgifter 375(bankomkostnader) Vid årsskiftet alltså 1950

Efter omkostnader(bankavg750) hittills i år är på kontot 3425 . Ännu har dock ej alla betalat sin årsavgift

Inga betalningar till föreläsare har hittills gjorts.

PLAN för 2018/19 för Koster Folkbildnings Institut

Fortsätta samarbete med studieförbundet Vuxenskolan, Koster samhällsförening och Kosterhavets nationalpark samt Strömstads kommun och naturligtvis Strömstad Akademi

Kurser

Fullfölja de "detaljplanerade" och diskuterade med Vuxenskolan.

Ha en föreläsning eller liknande på Västerhavsveckan augusti 2018

Ha ytterligare 1-2 föreläsningar under sommaren

Ha ytterligar en studiecirkel för kosterborna

1-2 flerdagskurser på Koster under off season

Övrigt : Deltaga i fortsatt arbete i kommittéer etc för hållbart Koster (LEA utredningens fortsättning)

Ekonomi

Inkomst från medlemsavgifter 4000 ?

Utgifter bankavgifter 750. föredagshållare reseersättning ?? Frågan diskuteras i styrelsen, Utfall beror bland annat på möjlighet att KFI erhåller stöd från andra källor.

Åsa Morberg:
Arbetsdag – glädjedag: Strömstad Akademi är guld värd.

Den här artikeln handlar om ålder, arbete, pensionärstillvaro och rätten att arbeta trots hög ålder.

Jag har förmånen att kunna arbeta trots uppnådd pensionsålder. Mitt arbete ser jag som en förmån, även om det mesta av inkomsterna skattas bort. Har inte några planer på att sluta arbeta, till mångas förvåning och förtret. Det är inte acceptabelt att inte vilja sluta arbeta. Man förväntas vända på klacken direkt efter pensionen, gå hem och vara nöjd. Sitta i gungstolen och rulla tummarna.

Mitt yrkesliv är fantastiskt. Roligt och intressant. Jag gör i stort sett bara roliga saker, dels på högskolor, dels i mitt företag och sist men inte minst inom Strömstads Akademi. Strömstad Akademi är guld värd.

Gungstolen ser jag inte som lockande - ännu. Jag har nog en annan syn på arbete i hög ålder, än den gängse. I andra länder, exempelvis USA, är det självklart att man kan arbeta efter pensionsåldern. I Sverige är det inte alls självklart.

Jag är ärftligt belastad vad det gäller synen på arbete i hög ålder. Min gammelmormor Anna, sömmerska i Ulvsta by i Ockelbo, åttabarnsmor och småbrukarhustru. Hon arbetade jämt och ständigt, från tidiga morgonen till sena kvällen. När Anna hade passerat de åttio brukade hon säga: ”Nu medan jag vilar mig, så går jag ut och bär sten”. ”Lilla Annchen” stenade av sina åkrar och byggde höga och breda stenmurar runt ägorna. En stor arbetsinsats av en liten, mager och senig gumma. Min mormor Emma, som blev änka tidigt och som inte hade någon änkepension som var möjlig att leva av, arbetade med vävning för sin försörjning till hon närmade sig de åttio. Hon älskade sin vävning, vare sig det var trasmattor, linnehanddukar eller linnedukar. Min mamma arbetade tills hon fyllt åttiofem. Hon läste in en lärarbehörighet vid fyllda femtio och älskade läraryrket. Ingen av dem, mina förebilder, mådde dåligt av att arbeta. De var också förvånansvärt friska och vitala upp i hög ålder. Att vara behövd, att få bidra är viktigt.

Jag tror på en individuell pensionsålder. Är man sliten i kroppen eller själen, så kan det var befogat att sluta arbeta tidigt. Är man glad i sitt arbete så borde man kunna arbeta kvar, exempelvis inom högre utbildning, om man så vill. Självklart ska man få slippa om arbetet har varit tungt, otacksamt och olustbetonat.

Vårt samhälle står inför en stor och svårhanterlig åldringsboom och kommer att få svårt att kunna ta hand om alla våra åldringar. Vi lever längre, är friskare än förr, men förr eller senare behöver vi vård. Om man besöker äldreboenden idag, så lockas man inte dessa miljöer.

Jag reagerar starkt mot alla typer av åldersdiskriminering, som jag anser att det finns gott om i Sverige idag. Vi pratar inte om hur värdefullt det är med äldre arbetskraft, på samma sätt som man gör i andra länder. Se exempelvis på riksdagen, hur få äldre som blir valda. Det finns en myt om att äldre tar arbete från yngre. Så är det inte. Äldre har en unik kompetens, som inte enkelt låter sig ersättas.

Det finns en utredning från Pensionsmyndigheten som har studerat hinder för ett längre arbetsliv samt föreslagit förändringar som kan leda till att fler äldre arbetar längre. Det är önskvärt ur ett samhällsperspektiv att vi fortsätter att arbeta. Hindren kan vara åldersgränser i trygghetssystemen, men också arbetsförhållanden och inte minst attityder i samhället.

Målet för pensionsmyndigheten är faktiskt att höja pensionsåldern och att öka antalet arbetade timmar för samhällsekonomins skull. Medellivslängden fortsätter att öka, enligt SCB:s prognoser. År 2070 kommer det enligt dessa att finnas drygt 40 personer som är i åldern 65 år och äldre per 100 personer i åldern 15-64 år. I dag är det 30 och huvuddelen av

dessa eller 93 procent arbetar inte. Om inte fler av oss äldre arbetar i framtiden kommer de förvärvsarbetandes försörjningsbörda att öka kraftigt och det syns inte eftersträvansvärt.

Strömstad Akademi är guld värd för alla som vill fortsätta sitt arbete och inte kan vara kvar på sina lärosäten. Strömstad Akademi gör en samhällsinsats som tillvaratar och vidareutvecklar kompetensen hos skickliga forskare och lärare.

Åsa Morberg: Lösningarna på framtidens skolproblem kommer inte uppifrån

Hur kan man förutspå det okända i framtiden? Särskilt svårt verkar det vara att förutspå stora omvälvande händelser i skolan. Det är just de stora omvälvande händelserna som man helst skulle vilja kunna förutsäga. När man försöker förutspå framtiden så tar experter och byråkrater över ordet. Här argumenterar jag för att de vanliga lärarna, som står med båda fötterna på skolans golv, ska ta kommandot över framtidsvisionerna.

Framtiden är vi alla medskapare av och framtidsbilder måste visualiseras och diskuteras av dem som finns i verksamheten. I en komplex tid med globalisering, digitalisering, automatisering och ökad heterogenitet behöver skolan förändras radikalt från grunden. Skolan måste förändra ”leveranserna”, dvs. eleverna som slutar skolan behöver se annorlunda ut än de gör idag, för att klara sig i framtidens samhälle.

Skolan behöver frigöra sig från det industriella arvet och hitta nya framgångs-möjligheter. Inga robotar tar över lärares arbete i skolan, men lärare kommer att undervisa elever som i sin tur ska ut i ett arbetsliv där robotar är självklara. Inom vården växer exempelvis robotteknologin redan i dag. Industriarbete handlar mer om att hantera datorer och robotar än om manuella insatser vid ett löpande band. Robotsamhället kommer också att förändra vår syn på vad arbete är. Datakunskap behöver också bli en del av alla ämnen. Datalogiskt tänkande och entreprenöriellt lärande behöver bli en viktig del i skolan. Om eleverna inte har tillgång till samma verktyg i skolan som de har på fritiden undergräver skolan sin egen ställning och tappar i relevans. Skolan ska inte vara en konstlad värld.

För lärare för det med sig ständiga krav på att uppdatera och omvärdera det de gör. Hur väsentligt är det att lära elever att hantera en svarv, när hela beståndsdelar till nya hus kan tas fram ur en 3D-skrivare? Det handlar för lärare om att hela tiden kunna anamma nya saker och jobba med dem i klassrummet. Lärarna måste alla vara framtidsspanare och själva vilja lära sig nya saker. Visst ska skolan ge baskunskaper och en basal allmänbildning, men vissa fakta kommer datorerna att lösa åt oss. Vi kommer exempelvis att skratta gott åt debatten om det är OK att ha mobiltelefoner i klassrummet eller inte. Internet och internetverktyg är redan en stor del av vårt samhälle och kommer att växa ytterligare. Alla yrken kommer att ytterligare datoriseras. Många yrken har redan gjort det. Informationen kommer att bli mer och mer förädlad, och kommer att ges efterhand, som vi pratar.

I ett samhälle som utvecklas snabbt blir förmågan att lära in och lära om, högst värdefull och helt nödvändig, och här har lärare en riktig nyckelroll. Lärarna kommer att ta hjälp av utomstående specialister i sina klassrum, eftersom vissa moment kräver specialistkunskaper. Undervisningen i dag är alltför anpassad till test, prov, och bedömning och betygssättning, vilket gör att provresultaten blir summativa. I framtiden måste vi ha en bedömning som fungerar mer formativt även i praktiken. Den enda nyttan med dagens betyg är att det ger ett

mått till administratörer och politiker som vill känna att de har insikt i och kontroll över skolan. Dagens betyg är ett verktyg för redovisning, inte för undervisning. En mindre detaljerad styrning av betygssättningen är nödvändig och ett system som ger läraren större möjligheter att använda prov som ett moment bland andra i sitt lärararbete.

Vi måste lämna dagens mekaniska syn på kunskap och bildningstänkandet måste i högre grad genomsyra utbildningsväsendet.

Skolpolitiken världen över idag handlar om att lappa och laga i befintliga system, när vi i själva verket skulle behöva något helt nytt och komma bort från det industriella skol-arvet. Skolan behöver ett helt nytt lärande-landskap, med fokus på kunskaper och färdigheter för det 21:a århundradet där saker som kreativitet, hållbarhet, entreprenörskap, samarbetsförmåga och analytiskt tänkande får ta större plats. Goda kunskaper i att läsa, räkna och skriva är viktigt, men att vi måste bli mycket bättre på att se de stora samtids- och framtidsfrågorna.

Ett mål med skolan måste vara att lära människor att utveckla sin förmåga att självständigt och kontinuerligt lära sig nya saker. Det är viktigt både för utbildningssystemet som sådant, men också för oss människor i ett allt mer rörligt och föränderligt arbetsliv. När kognitionsvetenskap och neurovetenskap möter pedagogik och didaktik kommer vi få väsentligt bättre nycklar till att hitta individers förmåga och inspiration till att lära sig.

Att lära om och lära nytt kommer bli en ny baskunskap om lärare på golvet får bestämma om framtiden.

Strömstads Tidning 3/5-18

Det bästa vi har läst på länge

Lördagskrönikan av Marita Adamsson har gjort oss uppmärksam på begreppet ”fomo” och tillhörande fomohjulet som många av våra ungdomar springer i.

För att hänga med och för att inte missa någonting. En form av grupptryck i smartphones tveeggade värld. Fomo – fear of missing out.

Skolan, fritiden, rekreation tycks överlagras av fomo. Ett medialt bakgrundsbrus kan det betecknas som. Allt går fortare och fortare och ohälsan ökar hos ungdomar. Inte konstigt kan man tycka.

I artikeln framhävs bl a: skaffa bra betyg, få bra utbildning och bra jobb, träna, träffa kompisar, vara med där det händer... detta kan bli för mycket. Mycket bra beskrivet.

Min egen uppfattning är att vi lever i en värld av konstant ökande flöden av olika art. I Antologin, Barnbarnens Århundrade, Strömstads Akademi, har jag, Eugen Ungethum. skrivit om naturliga och artificiella flöden i vårt moderna konsumsamhälle.

Många paralleller finns.

I början av krönikan omnämns den äldre generationens omtanke för våra ungdomar. Jättebra. Äldre människor beskrivs ofta som tärande grupp. Man glömmer många gånger att mor- och farföräldrar ställer upp som ekonomisk stöd i form av barnvakt etc. och att de äldre är en nationalekonomisk bärande grupp i egenskap som konsumenter och ”idésprutor”.

Bra uttryckt i krönikan: ”De bryr sig om att barn, barnbarn och barnbarnsbarn får en harmonisk tillvaro”.

Tack för en toppenkrönika som ligger exakt i tiden.

Eugen Ungethum, PhD, Dipl.-Ing. och Torborg Hegardt, Byggnadsingenjör

Strömstads Tidning 19/5-18

Kultur & Nöje

17 maj med bondeliv och snargrøt

Bild: MARITA ADAMSSON

NORSK KVÄLLSMAT. Kristina Gustavsson, Karl-Axel Wikström, Föreningen Norden, och föredragshållaren Anders Gustavsson.

KVILLE

Norska flaggan vajar, som så många andra 17 maj, utanför Bygdegården i Kville. Här är det tradition att fira Norges nationaldag.

Salen fylls. Bokstavligen. För detta år kommer betydligt fler än arrangörerna – Kville Hembygdsförening, Föreningen Norden och Vuxenskolan – räknat med. Över 100 har serveringspersonal räknat ut när det är dags för norsk måltid.

Men innan vi kommer så långt vankas föredrag. Anders Gustavsson har rest hit från Orust för att berätta om bondelivet i 1800-talets Bohuslän, den del av Sverige som fram till 1658 var norskt och centralt beläget i landet, men med nationalitetsbytet blev avlägsen glesbygd.

ANDERS GUSTAVSSON, ETNOLOG och professor emeritus vid Oslo universitet, börjar med en resumé över Norges historia från stormakt på 1300-talet, till 500 år av dansk överhöghet innan slutligen grundloven undertecknades i Eidsvold 17 maj 1814. Men egen grundlag till trots var Norge vid den tiden del av en union med Sverige. Det var nära krig när unionen upplöstes 1905, men skilsmässan skedde trots allt i fred och sedan har broderfolken haft inte bara utbyte av handel och utflyktsmål – samt massor av släktband – utan också en särskild närhet, under inte minst den tyska ockupationen av Norge, när svenska matpaket och svensk flyktinghjälp gav stöd.

Anders Gustavsson specialstuderar norsk-svenska förbindelser i gränstrakten och kan visa hur norrmän med fritidshus i Sverige blivit allt fler under de allra senaste åren och hur en del av dem väljer att fira Syttende mai i Bohuslän i stället för i hemlandet. Åtta norska medborgare visar sig också finnas bland åhörarna.

Från detta djupdyker vi sedan i livet på landsbygd och i kustsamhällen, med dagboksanteckningar och brev från Jakob Johnsson på Orust som skriftlig källa och Carl Gustaf Bernhardsons folklivsmålningar som skildring i bild.

Gustavsson, Johnsson och Bernhardson tar oss med på en vandring mellan höskördar med hästens hjälp på landsbygden och skörd där höet får bäras i stora dukar från öarnas slåtter, vidare till fattighjonen som flyttade mellan gårdarna men inte alltid var så välkomna, särskilt inte i julveckan, när Jakob Johnsson skriver att han själv tog hand om dem när ingen annan ville, och till farofyllda resor för barnmorskor och outbildade hjälpkvinnor till födande mödrar. Vi ser bönderna hämta ljung och torv som bränsle och hur sysslorna tydligt delas upp mellan kvinnor och män.

Kring 1830-40 började utbildade läkare och barnmorskor att sändas till landsbygden, följda av apotekare. De folkliga botare som varit den hjälp som stått till buds kunde hotas av kvacksalverilagen men också det kunde vara de som åtnjöt befolkningens förtroende. Det var en övergångstid av motsättningar.

Vi skrattar litet åt boterskan Finnskott-Tildas namn, när Anders Gustavsson berättar att man var rädd för finnarna, som ansågs kunna sätta sjukdom och olyckor på folk så att de drabbades av finnskott. Men skrattet borde fastna litet i halsen – för vad är föreställningen om finnskott annat än exempel på hur fördomar och rädsla skapar diskriminering och ren fientlighet?

NÄR ANDERS GUSTAVSSON fått rödvit-blå blombukett är vi framme vid norsk supé. Det börjar bli svårt att variera maten efter alla år, säger Ann-Elin Ravnaas, som håller i menyn. Men hon lyckas. Det blir bröd med spekemat, som numera går att inhandla på plats; man måste inte längre över gränsen för att köpa norska specialiteter. Efter detta följer snargrøt och tekaka, det vill säga mannagrynsgröt, redd med ägg för att stanna, och serverad med saftsås, samt vetebröd med russin och suckat.

– Att detta ingår i Kvilleveckan och att det handlar om livet här lokalt drar nog till sig intresse, tror Ingegerd Liljestrand-Quicklund, ordförande i Föreningen Norden Norra Bohuslän.

MARITA ADAMSSON

Strömstads Tidning 26/5-18

Bild: JENNY JOHANSSON

FÖRSKOLEBARN. Bilden är från Korpens förskola i Strömstad 2015.

Ett risktagande att inte ha barnet i förskola?

VETENSKAPSKRÖNIKA: OM FÖRSKOLANS FRAMVÄXT OCH UTVECKLING

Carl E. Olivestam, professor vid Strömstad akademi, om den svenska förskolan och de historiska förebilderna bakom den.

Vi riskerar varje dag att när som helst få besök från sociala myndigheter. Vårt yngsta barn är ju bara dryga tre år och tillhör det yttersta fåtal som inte går i förskola. Snacka om risktagarföräldrar!

Vårt boende har en synbart bristfällig fasad men den inre boendemiljön uppfyller krav långt över standard.

Med förskolan verkar det vara tvärtom. Fasaden har med åren ökats ut, putsats upp och målats om i tilltalande färger men innehållet motsvarar inte alltid förväntningarna. En förskoleplacering verkar alltså riskfylld i nuläget, särskilt när förskolepersonalen i ett nyligt publicerat upprop lättar på fasaden och visar vad som döljer sig därinnanför. Med detta i minnet är det intressant att ta del av Skolverkets förslag till ny läroplan för förskolan. Men först lite om de ursprungliga förebilderna.

Barnomsorgens fokus var helt skild från skolans. Den kan spåras till två pedagogiska traditioner, barnkrubbans och barnträdgårdens. Vid mitten av 1800-talet tillkom barnkrubban. Benämningen krubba hämtades från berättelsen om Jesus födelse i Betlehem där han skyddades av att stoppas ner i en djurkrubba. På samma sätt skulle barnkrubban rädda utsatta barn från social förnedring och anpassning till det rådande samhället. Barnträdgården kom till Sverige mot slutet av 1800-talet och hade en helt annan inriktning med en förskjutning i motivering från Jesus som spädbarn till att han som vuxen visade på barns behov av att uppmärksammas. Denna verksamhet satte alltså barnens behov i centrum men endast för barn till föräldrar som hade råd att betala.

MYCKET HAR HÄNT sedan dess. Namnförändringen till förskola visar utvecklingen. Förskolan fick sin första läroplan 1998 för en helt sekulär förskola och en ny läroplan är i antågande. Allt större krav ställs på förskolans personal och ledning. Men allt som förskolan ska leva upp till verkar rimma dåligt med hur det kan se ut i förskolvardagen: För stora barngrupper på för få anställda, och bland dem för många obehöriga. Och ord och begrepp beskriver nivån men inget om hur den ska uppnås. Och vem tror att de problem och brister som finns i dagens förskola kommer att lösas genom att redan till denna höst skolplikten sänks från sju till sex år? Vore det inte bättre att först se till kvaliteten på vad som kan garanteras erbjudas i stället för att inskränka föräldrars möjlighet att ge sina egna barn den bästa både leken och omvårdnaden? Hur ska annars fasad och innehåll kunna uppnå jämförbar standard och skapa förtroende bland allmänheten?

CARL E. OLIVESTAM.

Professor i utbildningsvetenskap, Strömstad akademi.

Finland har länge framstått som ett utbildningens mönsterland. Men utan skolplikt som i Sverige men läroplikt. Skillnaden är att skolplikten sätter samhället i centrum som myndighetsutövare, läroplikten ger föräldrarna den rätten. De tilldelas ett större förtroende vad gäller barnens rätt till omsorg och kunskapsutveckling. Det har med demokrati i praktiken att göra. Och borde leda till en omprövning i vårt land.

URSPRUNGLIGEN TILLKOM förskolan för att möta de brister som fanns i 1800-talssamhället där många föräldrar saknade resurser eller tid för sina barn. Flertalet föräldrar har samma problem med uppfyllandet idag. Men det motiverar inte att frånta föräldrars rätt garanterad av FN och andra att själva uppnå den frihet som läroplikten innebär. Skolplikten däremot berövar föräldrarna just denna frihet. Kravet på lärande är orubbligt men vägen dit är valfritt. Ju mer man tar del av förskolans problem, desto tyngre blir argumenten att fundera över: En alltmer skolanpassad förskola med ett obligatorium som går ner i åldrarna bör ställas mot alternativ som utgår från individens möjlighet att tillägna sig det obligatoriska lärandet.

CARL E. OLIVESTAM

Strömstads Tidning 31/5-18

Bild: MARITA ADAMSSON

HEMLIKT OCH HÅLLBART. Ulf Eriksson skapar mötesplats och restaurang i mormors och morfars hus på Nordkoster.

Mormors småsoppa och morfars makrill

NORDKOSTER

Det närmar sig premiär. I Anna och Åke Nordbris trädgård och källare ska Kosterhavets ekobod börja servera mat och hållbar inspiration veckan före midsommar.

Drivkraften i projektet är dottersonen Ulf Eriksson, som bor i mormors och morfars hus, jobbar med hållbar stadsplanering över hela Europa och vill göra något på Koster.

RESTAURANGEN SKA BLI en mötesplats och en inspirationskälla för hållbara lösningar, som både serverar mat med ekologisk inriktning och odlar andra idéer för hållbar utveckling. 26 juni blir det till exempel en lastcykelmässa, berättar Ulf Eriksson, som just parkerat sin eldrivna lastcykel under äppelträden.

Äppelträden är av två sorter och kommer att ge råvaror till bland annat pajer. Mormors och morfars recept ska få sätta sin prägel på menyn. Morfar var fiskare och Ulf äger numera hans egenhändigt byggda fiskebåt i trä.

– Han fiskade räkor, krabba, hummer och makrill, säger Ulf, som bland annat självklart kommer att servera stekt makrill med potatis och lingonsylt.

> Släktens trädgårdar har varit underutnyttjade. Det blir roligt att använda överskottet.
>
> ULF ERIKSSON

– Kokt makrill kan det också bli. Det är jättegott.

OCH SÅ ÄR det mormors småsoppa, förstås, med grönsaker av olika slag och rimmad fläsklägg.

– Hon kokade till hela släkten och tog med en stor kittel som höll värmen ut till holmarna.

Fisk och skaldjur kan ekoboden köpa lokalt på Koster och Ulf Eriksson har det så väl förspänt att hans pappa har en gård i Näsinge som kan bidra med andra råvaror.

– Där finns fruktträd och bärbuskar.

Dessutom har fästmön Matilda Täng rötterna på Vettnet och en släkt som odlar bland annat grönkål och svartkål.

– DET KAN man göra mycket av. Det tål ugn och stekning.

– Släktens trädgårdar har varit underutnyttjade. Det blir roligt att använda överskottet.

HEMBAKT BRÖD UTLOVAR han också och så vrider han och vänder på frukostalternativ. I trädgården ska den serveras, antingen som en buffé eller som ett antal enklare menyer, med gröt, smoothie eller våfflor.

– Vi vill ha öppet hela dagen och skapa en hemmahos-känsla.

MARITA ADAMSSON
0526-624 02 marita.adamsson@stnb.se

Ole Petter Ottersen: Deception, distrust and disrespect

Posted on 05/14/2018 by Ole Petter Ottersen

Recently a person with the name Lars Andersson published an article on HPV vaccination in the Indian Journal of Medical Ethics. The title page (now revised by the editor) stated that the author was affiliated with Karolinska Institutet. When the article was brought to our attention we quickly concluded that no such affiliation exists. This person is not employed by KI, nor associated with KI in any other capacity.

At first glance this is primarily a story about deception – about a person that abuses the name and status of a leading university to get his article into a peer-reviewed journal. And yes, Lars Andersson turns out to be a pseudonym. We do not know the identity of this person that falsely claims to be a researcher at KI.

So is this just a story about a willful deception on the part of a single, yet unidentified person?

Deeply troubling

I would say that this incident is deeply troubling because it goes far beyond mere deception, which in itself is serious enough. This incident reveals critical flaws in the current practice of medical publishing. In this particular case, the deceit was discovered swiftly, arguably because the article dealt with a sensitive and controversial issue. In other cases, false affiliations might escape detection. In fact, it turns out that Lars Andersson has published at least three more articles under a false KI identity, in addition to the current one in Indian Journal of Medical Ethics. If the author's identity is unknown to the reader as well as to the journal's editor, who should be held accountable for the article's contents and conclusions? And how about reproducibility? Any author must be prepared to assist if results are to be reproduced by others. Authors that operate under false identities cannot be held to account.

A publishing system that allows papers to be published under false identities and affiliations might easily foment distrust of the medical publishing process and of research in general. Validating the identity and affiliation of the author(s) and safeguarding quality in published reports are issues of utmost importance. Journals have a responsibility in this regard. In this particular case, leading researchers with intimate knowledge of the vaccination field have identified serious flaws in the published report and its conclusion, thus questioning the quality of the review process.

Conclusions

The current incident leads me to conclude as follows:

1. Authors must not publish under false identities and affiliations. There should be national and international guidelines that clearly identify false identity and false affiliation as scientific fraud.
2. Journals must safeguard the quality of the review process. Authors must be allowed to challenge accepted wisdom and dogma – obviously this is of utmost importance for scientific progress and for trust in research – but soundness in scientific approach must be a conditio sine qua non.
3. Journals should be attentive to the need to identify authors and confirm their affiliation. Systems are available that deliver a digital identifier that any individual researcher can use to distinguish her/him from any other researcher.
4. Universities also have a responsibility and must act swiftly when it is brought to their attention that their logo has been misused.

The present case has unveiled an ethical grey zone in medical research. Those who operate in this grey zone – and who are allowed to do so with impunity – undermine trust and confidence in medical research. It is time for collective action.